

ЕЛЕКТРОННІ ІННОВАЦІЇ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ НОВИХ ВИКЛИКІВ

Коробчинська Н. В.

аспірантка Комунального вищого навчального закладу

«Вінницька академія неперервної освіти»

м. Вінниця, Україна

Email: natakorob1980@gmail.com

Завдяки стрімкому розвитку інформаційних технологій та електронних інновацій відбувається впровадження нових можливостей діяльності в сфері охорони здоров'я. На сьогодні інформатизація галузі охорони здоров'я, створення та діяльність автоматизованих робочих місць в закладах охорони здоров'я є стратегічним напрямком та важливим рушієм змін системи охорони здоров'я в цілому. Галузь охорони здоров'я розвивається разом з розвитком інформаційних технологій від використання окремих можливостей комп'ютерних програм до впровадження медичних інформаційних систем.

Галузь охорони здоров'я діє в умовах суттєвого навантаження, зумовленого трансформацією галузі охорони здоров'я та нових викликів, які пов'язані з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19 та неепідемічних захворювань, діяльністю в умовах карантинних заходів. В свою чергу, на етапі впровадження інформаційних технологій, вони стають додатковим чинником навантаження на галузь, зокрема фінансового, організаційного, навчального тощо. Виникає потреба у дослідженні результатів та оцінці впливу на діяльність медичної галузі впроваджених електронних інновацій.

Мета статті в практичному аспекті дослідити які електронні інновації впроваджені в галузі охорони здоров'я та яким чином вони впливають на діяльність галузі охорони здоров'я в межах Вінницької міської об'єднаної територіальної громади. Встановлено, що медична галузь охорони здоров'я Вінницької міської об'єднаної територіальної громади має вагомий практичний досвід використання інформаційних технологій для організації надання медичної допомоги населенню громади, найбільш масштабна – з 2011 року, коли була розпочата інформатизація галузі охорони здоров'я міста та створення єдиної медичної електронної картки пацієнта. З'ясовано, що інформаційні технології на рівні міста були впроваджені до зростання навантаження на систему охорони здоров'я, що дозволило ефективно адаптуватись до реформування та нових викликів.

Ключові слова: система охорони здоров'я, електронні інновації, інформатизація, медичні дані, публічне управління.

With the rapid development of information technology and e-innovation, new healthcare opportunities are being introduced. Today, the informatization of the health care sector, the creation and operation of automated jobs in health care facilities is a strategic direction and an important driver of change in the health care system as a whole. The healthcare industry is evolving along with the development of information technology from the use of certain capabilities of computer programs to the introduction of medical information systems.

The healthcare sector is operating under a significant workload due to the transformation of the healthcare industry and new challenges related to the spread of acute respiratory illness COVID-19 and non-epidemic diseases, quarantine activities. In turn, at the stage of introduction of information

technologies, they become an additional factor of burden on the industry, in particular financial, organizational, educational, etc. There is a need to study the results and assess the impact on the activities of the medical sector of the implemented electronic innovations.

The purpose of the article is to investigate in practical terms what electronic innovations are implemented in the field of health care and how they affect the activities of the health care sector within the Vinnytsia city united territorial community. It is established that the medical sector of health care of Vinnytsia city united territorial community has significant practical experience in using information technology to provide medical care to the community, the largest - since 2011, when the informatization of health care in the city and the creation single medical electronic patient card. It was found that information technology at the city level was introduced to increase the burden on the health care system, which allowed to effectively adapt to reforms and new challenges.

Ключові слова: *health care system, e-innovation, informatization, medical data, public administration,.*

Впровадження в сфері охорони здоров'я електронних інновацій, зокрема електронної системи охорони здоров'я регламентовано чинними нормативно-правовими актами

В м. Вінниці інформатизація галузі охорони здоров'я розпочалась у 2011 році, на сьогодні створені автоматизовані робочі місця для роботи в медичній інформаційній системі, усі комунальні заклади охорони здоров'я об'єднані в єдину електронну мережу, з розширенням меж громади мережа розгалужується.

Впроваджені інформаційні технології дозволили галузі охорони здоров'я перейти від комп'ютерної обробки документів, користування електронною поштою, використання спеціальних програмних продуктів, ведення реєстрів до більш масштабного використання електронних інновацій та створення єдиного медичного електронного простору в межах сфери охорони здоров'я громади та функціонування єдиної електронної медичної картки. Отже, в межах Вінницької міської об'єднаної територіальної громади відповідно до запитів та потреб населення громади теорія інформаційних технологій впроваджена у практику сфери охорони здоров'я.

Практичні результати, які отримала громада у сфері охорони здоров'я завдяки впровадженню інформатизації:

- створена та функціонує єдина електронна медична картка пацієнта;
- пришвидшення обробки медичних даних лікуючим лікарем з врахуванням попередньої історії захворювань та ризиків, що в кінцевому результаті зменшує ймовірність помилок, зайвих обстежень;
- єдина електронна медична картка, доступна в режимі реального часу всім учасникам лікувально-діагностичного процесу - лікуючим лікарям;
- результати медичних обстежень, знімки збережені в електронному форматі;
- персональний кабінет пацієнта - доступ пацієнта до всіх медичних даних;
- можливість онлайн запису на прийом до лікаря покращує доступність медичної допомоги;
- організована електронна черга;
- доступне та дієве проведення експертних оцінок обсягу та якості наданої медичної допомоги;
- є можливим вчасно відслідковувати зміни, виявляти недоліки діяльності галузі охорони здоров'я;

- ґрунтуючись на основі оперативної інформації вчасно скеровувати ресурс в потрібному напрямку;
- автоматизовано облік, автоматична обробка даних, формування звітів та реєстрів;
- є можливість оперативно формувати запити, надавати відповіді щодо діяльності галузі охорони здоров'я;
- зменшено паперообіг;
- керованість галузі, можливість оцінки потреб населення громади в обсягах та видах медичної допомоги та системи охорони здоров'я громади в цілому.

Отже, завдяки синергії медицини та інформаційних технологій отримані результати, які зробили галузь охорони здоров'я доступнішою та якіснішою для пацієнтів, ефективнішою та більш керованою.

На сьогодні триває реформування галузі охорони здоров'я відповідно до Закону України від 19.10.2017 №2168 «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», заклади охорони здоров'я заключають договори з Національною службою здоров'я України (НСЗУ) на надання медичних послуг відповідно до Програми медичних гарантій медичного обслуговування населення. Заключення, підписання договорів з НСЗУ на медичне обслуговування населення, формування електронних медичних записів та формування звітів щодо виконання умов договорів проводиться з використанням електронного цифрового підпису та електронних технологій.

В рамках впровадження заходів реформування діє програма «Доступні ліки», завдяки проведеній інформатизації впроваджена виписка та відпуск електронних рецептів та електронних лікарняних.

В 2020 році триває поширення неепідемічних захворювань (зокрема серцево-судинних, онкологічних захворювань, хвороб органів дихання тощо). Разом з цим відбувається поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, що суттєво збільшує навантаження на галузь та впливає на умови діяльності суспільства в цілому та галузі охорони здоров'я зокрема.

Завдяки інформатизації та налагодженим електронним технологіям є можливість працювати дистанційно, отримувати, обробляти та подавати інформацію та медичні дані. Відповідно до вимог карантинних заходів в визначених випадках існує потреба в дистанційному контакті пацієнт-лікар. Електронні технології допомагають забезпечити даний контакт у вигляді спілкування, консультування в месенджерах. Відповідно до клінічних протоколів також відбувається консультування пацієнтів, які перебувають відповідно до вимог на самоізоляції (контактні з хворими, прибулі з інших країн, хворі на гостру респіраторну хворобу COVID-19, які перебувають на амбулаторному лікуванні). Запроваджені також телемедичні консультації.

В умовах карантинних заходів впроваджена електронна черга допомагає скеровувати та розподіляти візити пацієнтів, мінімізувати час очікування прийому лікаря та контакти пацієнтів під час очікування.

Завдяки інформаційним технологіям забезпечені оперативна обробка, формування, аналіз та подання інформації щодо ситуації в галузі охорони здоров'я в умовах поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, оптимізована можливість моніторингу матеріально-технічного оснащення та забезпечення лікарень.

Крім спеціально розроблених для галузі охорони здоров'я електронних інновацій, галузь охорони здоров'я використовує також універсальні інформаційні рішення.

Так, ефективним є використання сервісу Google - подання інформації в режимі реального часу, можливість одночасного формування звіту всіма учасниками звітування у Google-таблицях.

Немає потреби очікувати усіх учасників подання інформації, що пришвидшує оперативність отримання та обробки даних.

Широко використовуються соціальні мережі та месенджери для оперативного розповсюдження медичної інформації як для пацієнтів, так і для лікарів (протоколи та інформаційні матеріали щодо надання медичної допомоги).

Електронні технології також допомагають робити інформацію в галузі охорони здоров'я доступною. Активно поширені електронні сторінки (сайти) медичних закладів, які містять зокрема контактні дані, інформацію про види та обсяги медичної допомоги.

Інформаційні технології допомагають контролювати якість надання медичних послуг та отримувати зворотній зв'язок щодо задоволеності пацієнта отриманими медичними послугами шляхом використання впровадженої системи оцінки якості та відгуків пацієнтів.

Завдяки впровадженим інформаційним технологіям опрацьовується організація автоматизованого обліку та динамічного контролю за забезпеченістю лікарськими засобами та засобами індивідуального захисту в режимі реального часу.

Висновки

Мета діяльності галузі охорони здоров'я – якісна та доступна медична допомога населенню. Інформаційні технології є фактором розвитку сфери охорони здоров'я. Електронні інновації, впроваджені в сфері охорони здоров'я, забезпечують розвиток медичної галузі та нові можливості для медичних працівників, покращують якість надання медичної допомоги населенню.

Враховуючи дані огляду літератури та нормативно-правової бази щодо інформатизації галузі охорони здоров'я ми переконані в важливості раціонального впровадження та ефективної діяльності електронної системи охорони здоров'я на рівні об'єднаної територіальної громади.

В межах Вінницької міської об'єднаної територіальної громади отримано корисний практичний досвід впровадження інформатизації галузі охорони здоров'я та електронних інновацій. Електронні інновації дозволили ефективно адаптуватись галузі охорони здоров'я громади до трансформації та нових викликів. Впроваджені інновації допомогли покращити доступність та якість надання медичної допомоги, забезпечили можливість взаємодії на рівні пацієнт-лікар. Завдяки інформаційним технологіям став можливим автоматизований облік та формування звітів, динамічний контроль процесу та результатів діяльності галузі охорони здоров'я громади.

Отже, дослідження впроваджених інформаційних технологій визначило їх дієвість та ефективність в медичній галузі та потребує подальшого дослідження у зв'язку з впровадженням найновіших технологій в процесі розвитку електронних інновацій.

Література

1. Слабкий Г. О., Качур О. Ю., Кривенко Є. М. Методологія вивчення рівня впровадження інформатизації в систему охорони здоров'я України: метод. рекомендації. Київ, 2014. 20 с.
2. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні <https://moz.gov.ua/strategija>.
3. Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я. Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 30.11.2016 № 1013 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.12.2019).
4. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення Закон України від 19.10.2017 №2168-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>
5. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.

6. Деякі питання електронної системи охорони здоров'я. Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 25.04.2018 № 411 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF#Text>

7. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.